

2012-09-28

Tord Gransbo
Särskild utredare
08/405 2107
070/662 6773

Förstärkt försäkringstagarskydd

Livförsäkringsutredningen har idag överlämnat sitt betänkande *Förstärkt försäkringstagarskydd* (SOU 2012:64) till finansmarknadsminister Peter Norman.

En utvidgad lagstadgad flytträtt

Utredningen föreslår att flytträtt ska gälla för premiebestämda tjänstepensionsförsäkringar – oavsett om de är individuella eller kollektivavtalade – och för privata pensioner. En flytträtt som avser en sådan kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring där premiebetalning pågår, gäller inte om kollektivavtal föreskriver något annat. Reglerna ska även gälla retroaktivt vid flytt av privata pensioner och premiebestämda tjänstepensionsförsäkringar där premiebetalningen har upphört till följd av att anställningen har avslutats (fribrev) eller där försäkringstagaren har upphört att existera eller har avlidit. I sistnämnda fall ska den försäkrade ha rätt att flytta – i övriga fall är det som tidigare försäkringstagarna som har denna rätt. Försäkringstagare ska även i ett sammanhang kunna flytta hela värdet av två eller flera olika pensionsförsäkringar till en nytecknad mottagande pensionsförsäkring. Vid överföring av kapital från en tjänstepensionsförsäkring ska det överförda kapitalet placeras i en ny sådan försäkring. Utredningen föreslår även regler om flyttvärde och flyttavgifter och effektiva informationsregler.

- Ett viktigt bidrag för att uppnå ett gott konsumentskydd är att det ges en möjlighet för individen att flytta sitt sparkapital till ett annat försäkringsföretag. En sådan rätt har en disciplinerande effekt på försäkringsföretagen, säger Tord Gransbo, särskild utredare.

En förbättrad överskottshantering i ömsesidigt bedrivna livförsäkringsföretag

Det samlade överskotten hos ömsesidigt verkande livförsäkringsföretag utgör en stor del av det totalt förvaltade försäkringskapitalet. Överskotten samlas upp i företagets konsolideringsfond och utgör riskkapital som i första hand ska användas för att täcka förluster och underskott i verksamheten, men kan även användas för att finansiera investeringar eller gottskrivas försäkringstagare som återbäring om företaget fattar ett sådant beslut. Utredningen lämnar två alternativa förslag för att säkerställa ett gott konsumentskydd för försäkringstagarnas anspråk på överskott.

- Själva grunden för en tydlig, rättvis och överskådlig överskottshantering i ömsesidigt verkande livförsäkringsföretag läggs genom att utredningens *huvudförslag* kräver en klarare åtskillnad mellan försäkringsfordringar respektive anspråk på överskott, säger Tord Gransbo. Företagen ska även i framtiden ha en konsolideringsfond, men

ska klargöra sina överskottsprinciper i bolagsordningen eller stadgarna och i kompletterande överskottsriktlinjer (överskottsregler).

Den av utredningen föreslagna *optionen* avser ömsesidiga livförsäkringsbolag och livförsäkringsföreningar. Den innebär att sådana företag kan gå över till en överskottshantering med vinstutdelning enligt reglerna i föreningslagen. Ett användande av optionen blir obligatoriskt för de bolag och föreningar som har regler om vinstutdelning till medlemmar eller externa finansiärer i bolagsordningen eller stadgarna.

En ökad insyn och inflytande för försäkringstagare i hybridbolag

Försäkringstagare i hybridbolag har anspråk på bolagets överskott. Idag saknar de emellertid i stort rättigheter att övervaka bolagets skötsel. En ökad insyn på bolagsstämman och inflytande i styrelsen skyddar deras intressen. Utredningen föreslår därför att försäkringstagare ska ha rätt att bl.a. närvara och yttra sig på bolagsstämman samt ta del av stämmoprotokoll och vissa handlingar före stämman. Inflytandet ökar genom förslag om att mer än hälften av de oberoende styrelseledamöterna i ett hybridbolag ska utses av försäkringstagarna eller försäkrade med anspråk på överskott eller av någon intressegrupp som har anknytning till dem. Det föreslås också att styrelsens ordförande ska vara oberoende och att styrelsen i ett hybridbolag – i fall av intressekonflikt – i första hand ska se till försäkringstagarnas intressen.

Övriga förslag

När det gäller ombildning av hybridbolag till ett vinstutdelande försäkringsaktiebolag och andra verksamhetsändringar som berör försäkringstagarnas överskott i ömsesidigt verkande livförsäkringsföretag, lämnas förslag på ändringar och preciseringar i gällande lagstiftning för att regleringen ska bli tydligare. I det sammanhanget föreslås att bestämmelserna om externt villkorat riskkapital och andra finansieringsformer ska ändras så att möjligheten anpassas såväl till företagets förutsättningar i överskottshanteringen som till om finansieringsformen förekommer i aktiebolag eller ekonomiska föreningar. De nya reglerna ska börja tillämpas den 1 januari 2015, med vissa övergångsregler.

Betänkandet finns tillgängligt på webbplatsen för Statens offentliga utredningar, <http://www.sou.gov.se>.